

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Decreta

Brant, Sebastian

[Basel], after 1. März 1499

Sessio vicesimaquarta de indulgentiis

[urn:nbn:de:bsz:31-313515](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-313515)

Sessio vicesima quarta

litteris Ipsas omnes tam generales q̄ speciales siue particulares de quibuscunq; ecclesijs et beneficijs / quibus tam per electionem q̄ collationem aut aliam dispositionem prouideri uolet siue per extranagantes ad regimen / et execrabilis siue per regulas cancellarie / aut alias apostolicas constitutiones introductas / hec sancta Synodus abolet Statuens vt de cetero nequa q̄ fiant reservationibus in corpore iuris expresse clausis / et hijs quas in terris romane ecclesie ratione directi seu utilit̄s dominij mediate vel immediate subiectis fieri contigerit duntaxat exceptis.

De clementina litteris.

Licet in apostolicis vel alijs litteris quibuscunq; aliquē dignitati beneficio aut iuri cuiusq; renunciaſſe / aut priuatū esse seu aliquid aliud egisse per quod ius propriū auferat / narratur; sic huiusmodi littere in hijs nō prouidicent. Etiam si super ipsis gratia vel intentio narrantis fundetur nisi per testes / aut alia legitima constiterit documenta. Datum in sessione publica huius sancte Synodi in ecclesia maiori Basiliensi. solenniter celebrata nono kalendas Aprilis. Anno dñi Millesimo quadringentesimo tricesimo sexto.

Sessio vicesima quarta de indulgentijs.

Sacrosctā generalis Synodus Basiliens̄ in spiritu sancto legitime cōgregata vniuersalē ecclesiam representans. Quia ambasciatores nostri ad constantinopolim trāmissi vice et nomine eiusdem sancte Synodi serenissimo impatori romeorū et reuerendissimo dño patriarche constantinopolitano. p̄ nonnullas causas. p̄miserūt capitula alias ī hac sacra Synodo sup̄ mō vniuersalis et icumenici vtriusq; ecclie cōcilij celebrādi hinc et inde conclusa et firmata dare / et cū effectu exhiberi sub cōsuetā hui⁹ sacre synodi Bulla plūbea data p̄nti et sub tenore de verbo ad verbū subsequēti. Nolēs hec sacra synodus obmittere aliqd̄ eorū q̄ p̄ vniōne ecclesiarū xp̄i fieri possūt dictā suorū ambasciatorū p̄missione p̄nti decreto acceptat approbat ratificat et confirmat / et p̄ fata capla de verbo ad verbū. put p̄ p̄fatos ambasciatores p̄missū ē p̄nti inſerit sub tenore q̄ sequit̄. Sacrosctā generalis Synodus Basiliens̄. in sp̄i sancto legitime cōgregata vniuersalē eccliam representans / ad p̄petuā rei memoriā. Cū inter cetera toti p̄plo xp̄iano necessaria opa p̄pter que hoc p̄sens sanctū cōcilium extitit congregatū vniō occidentalis et orientalis ecclesiarū ch̄risti p̄cipuū et maximū sit merito pro hac perficienda ab initio sue congregationis omni conatu laborauit. Et em̄ q̄ primuz potuit ad serenissimū impatorē Grecorū et reuerendissimū patriarcham constantinopolitanū cum litteris suos transmisit ambasciatores ad ipsos cum omni charitate et instantia exhortandum

b ij

Sessio vicesimaquarta

quatenus et ipsi cū plena potestate mitterent aliquos qui nobiscū tractarent de modo dictam sanctā vniōne cōsequendi / qui morē ve requisiti fuerunt tres insignes viros de hīs qui apud eos magne videntur auctoritatis / quorū primus ipm̄ imperatorē cōsanguinitate attinet / ad hanc sanctā Synodū destinariūt sufficienti ipsius imperatoris mandato cū Bulla aurea et eius manu propria subscripto ac patriarche litteris munitos / qui tū in generali cōgregatione q̄ corā cōmissarijs nostris feruentissimū ipsius imperatoris et patriarche totiusq̄ ecclesie orientalis ad hanc vniōne desiderii exponētes. Nos mirū immodū ad tam sancti operis p̄secutionē pulsant ac quotidie excitant / duo inter alia firmiter cōstanterq̄ asserentes vniōne ipsam nisi in Synodo vniuersali in qua tam ecclesia occidentalis q̄ orientalis cōueniat fieri nullatenus posse / et in ea Synodo si fiat vt infra cōuentū est ipsam vniōne securā sperari. Hīs auditis summa nobis leticia et iocunditas nimirum accessit Quāobrem oēm cogitatū nostrū iactantes in deū qui facit mirabilia magna solus Venerabiles sancte romane ecclesie cardinales p̄sidentes sedis ap̄stolice patriarchā Antiochenū archiepos̄ ep̄os̄ abbates magistr̄osq̄ et doctores in numero cōpetenti deputauim⁹ vt vna cū ipsis grecorū ambasiatorib⁹ rem istā tractare Et quo ordine ad executionē deducenda esset p̄spicere deberent / qui tam inter se q̄ cū ipsis oratoribus sepe numero cōuenientes habito inter se maturo et digesto cōsilio ad infra scripta cū ipsis deueniūt capitula que postea s̄m̄ morē huius sacri cōcilij p̄ sacras deputaciones mature deliberata ac deinde p̄ generalem cōgregationē cōclusa firmataq̄ solenniter extiterūt quorū tenor vna cū mādato ipsius dñi imperatoris sub bulla aurea sequit̄ et talis Ambasiatores serenissimi dñi imperatoris etc. vt in decreto concilij superius inserto latius cōtinet̄. Et q̄ tēpus superius expressum infra qd̄ p̄dicta debebāt adimpleri effluxit nō p̄pter defectū alicui⁹ partii sed q̄ ita cōtingit varijs interuenientib⁹ tractatib⁹ / hec sancta Synodus tēpus p̄ p̄fatos serenissimū imperatorē grecorū et reuerendissimū patriarchā cōstantinopolitanū et vna / et ambasiatores hui⁹ sacre Synodi p̄te ex altera statutū et firmatū qd̄ est a mense Maio immediate sequenti ad annū / ita q̄ p̄ totū mēsem Maij ad annū sequentē vtraq̄ partii sit parata ad crequēdū supradicta q̄stū ad quālibet partii attinet ac ceptat et promittit se implerū quātū ad ipsam p̄tinet infra dictū tempus quicquid in supradictis capitulis cōtinet̄.

¶ Saluusconductus datus dño imperatori Grecorum et patriarche constantinopolitano a sacro cōcilio Basiliensī.

Sacro legitime cōgregata vniuersalē ecclīaz representās. Quia auctore dño in regione nostra occidentali et obediētie ecclesie romane est vniuersalis et icumenica Synodus celebranda in qua iuxta cōcordata in hac sancta Synodo et in

Sessio vicesimaquarta

cōstantinopoli denuo ratificata tam occidentalis q̄ orientalis ecclesia
cōueniet vt cunctis erga eandē ecclesiā orientālē nostre intentionis sin-
ceritas pateat et ois suspicio que circa securitatē ac libertatē venientū
oriri posset de medio auferat tenore p̄sentis decreti / hec sancta Syno-
dus Basiliens̄ noie et vice ton^o ecclesie occidentalis et oim de eadem
ecclesia cuiuscunq; status. Etia si papali imperiali regali pontificali / vel
quacūq; alia inferiori spūali vel seculari p̄fulgeant dignitate potestate
vel officio decernit dat et concedit serenissimo impatori romeorum re-
uerendissimis patriarchis cōstantinopolitano / alexadrino anethioce-
no et hierosolymitano ceterisq; vsq; ad numerū septingentarū p̄sona-
rū Etia si imperiali regali archiep̄ali ep̄ali / z cuiuscūq; alterius status
dignitatis aut cōditionis fuerint ad p̄dicū vniuersale z tamenicum
cōciliū in regione occidentali vt p̄mittit̄ celebrandū venientibus aut
v̄tutis plenū et liberū saluū cōductū omnesq; p̄dictos / et quēlibet ip-
sorū tam in p̄sonis q̄ honorib^o / z rebus quibuscūq; ipsorū nominib^o
regnis p̄uincijs dominijs territorijs cōstantib^o ciuitatib^o castris opti-
dis villis et omnib^o locis obediētie nostre ecclesie occidentalis p̄ q̄ siue
cundo siue stando siue etiā redeundo trāsire sunt aut eos trāsire cō-
tigerit in suā turā securāq; saluiguardiam recepit et recipit p̄ p̄sentes
p̄mittens et cōcedens oibus et singulis ex ip̄sis hoc p̄senti edicto Sy-
nodali turā et liberā facultatē accedendi z veniendi in et ad ciuitatem
seu locū in qua vel in quo erit dicitū sacrosanctū vniuersale cōciliū cele-
brandū ibiq; standi morādi residendi habitandi cū omnib^o immuni-
tatib^o libertatib^o et securitatib^o / quibus illi qui erūt de obediētia ec-
clesie romane habitabūt disputandi etiā z ratiocinandi iura z aucto-
ritates allegandi / z oia alia libere z sine cuiuscūq; impedimēto dicēdi
faciendi z tractandi que p̄ vnione eccliarū xp̄i eis expedire videbit̄ et
oportunit. Inde etiā semel z pluries et totiens quotiens eis z cui libet
eorū videbit̄ et placebit̄ simul z sepatim / et cū eorū bonis rebus pecu-
nijs et sine / plibito recedendi z redeūdi tute libere z impune omni im-
pedimento reali et p̄sonali cessante penitusq; remoto / etiā si talis vnio
q̄ absit nō sequeret̄ nec effectū haberet quo casu z in omnē aliū eventū
p̄fati serenissim^o impator^{is} dñi patriarche / et alijs supra nominati nostris
disparat expensis et galeis absq; aliq̄ dilatione tēporis omniq; remo-
to impedimento cū eisdē honorib^o beniuolentia z amicitia / quib^o ad
p̄fatu vniuersale celebrandū cōciliū deducez / et in constantinopo-
lim reducent siue vnio sequat̄ in dicta celebranda Synodo icumenica
siue non. Non obstantibus in p̄dictis vel aliquo p̄dictorū quibuscunq;
differentijs discordijs / et dissensionib^o ad p̄sens vigentib^o / z que in fu-
turum oriri z vigere possent inter dictas ecclesias occidentalem et ori-
entalem / seu inter ipsam ecclesiam romanā et ei subiectos et aggrega-
tos / z p̄fatum serenissimum impatorem et alios ecclesie cōstantino-
politane aggregatos / et non obstantibus aliquibus sententijs decre-

Sessio vicesimaquarta

tis condemnationibus iuribus et decretalibus quomodocūq; et qua-
 litercumq; factis et prolatiſ ſeu fiendis Et etiam nō obſtantibus ali-
 quibus reſſalijs et debitiſ publiciſ vel priuatiſ Et nō obſtantibus
 aliquibus criminibus exceſſib; culpiſ et delictiſ Si qua per p̄dictoſ
 vel alterū eorū quomodocūq; et qualitercūq; cōmiſſa et perpetrata fo-
 rent. Et generaliter non obſtantibus quibuſcumq; alijs etiā ſi talia fo-
 rent. Et ſi cōtingat aliquē vel aliquoſ ex noſtriſ eiſ vel alicui ipſoꝝ
 iniuriari qđ abſit / vel aliquā moleſtiā inferre in pſona honore reb; et
 alijs quibuſcumq; taliter excedēſ iudicabi; p̄ noſ aut noſtroſ vſq; ad
 condignam et rationabilem ſatiſfactionē parti leſe et ecōuerſo Si ali-
 quiſ ipſoꝝum alicui ex noſtriſ aliquā vt p̄mittit iniuriam inferat iudi-
 cabitur per eoſ vſq; ad cōdignam et rationabilem ſatiſfactionē ei qui in-
 iuriā paſſuſ eſt ſm morem et cōſuetudinē vtriuſq; partiſ. De alijs au-
 tē criminibus exceſſib; et culpiſ quibuſcumq; quelib; et partiū cognoſcet
 et iudicabit de ſuiſ. Hortaſ autē hec ſacroſacta Synodus vniuerſoſ
 chriſtiſ fideleſ / et niſiſ lo min; auctoritate vniuerſaliſ ecclēſie in virtute
 ſpūſ ſancti / et ſancte obediētie mādat et p̄cipit omnib; et ſinguliſ pla-
 tiſ regib; duabus principib; officialibuſ cōitatuſ et alijs ſingul;
 laribuſ pſoniſ cuiuſcuſ ſtatuſ cōditioniſ et dignitatiſ criſtiant noſtre
 occidētali ecclēſie aggregatiſ / quaten; p̄dicta omnia et ſingula inuio-
 biliter obſeruent / et q̄rum in eiſ eſt obſeruari faciant dictoſq; ſereniſſi-
 mū impatoꝝem patriarchaſ / et alioſ oēſ et ſinguloſ antedictoſ / ad
 dictū ſacru; celebrandū cōciliū accedenteſ et inde recedenteſ ſimul et
 diuiſim fauorabiliter et reuerenter honorent et tractēt / ac honorari et
 tractari faciant. Si qua vero dyſbitatio circa dictū ſaluūcōductū et cō-
 tenta in eo oriri cōtingerit ſtabi; vdedarationi p̄ſate vniuerſaliſ Sy-
 nodi celebrāde / vult autē beſſancta Synodus p̄ſentē ſaluūcōductum
 valere / et in ſuo robore permanere / quouſq; ſed vltimum dicti ſereniſſi-
 muſ impator patriarche et ali; ſupradicti cū ſuiſ nobilitib; et familiſ
 vſq; ad numerū vt p̄mittat ſeptingentaru; perſonarum alijsq; reb; et
 boniſ ſint reuerſi in et ad ciuitatem cōſtantinopolitanā Si quiſ autē
 cōtra p̄dicta aut aliqđ p̄dictoꝝum aliquid facere quoquomodo tempta-
 uerit indignationem omnipotentis dei et dicte ſancte Synodi ſe no-
 uerit incurſurum.

**Aurea bulla domini impatoris Grecoꝝum lecta in ſeſſione
 publica et congregatione generali.**

Quonia; deſtinate fuerunt ab imperio meo / et p̄ſtatiſ-
 ſimo dño icumenico patriarcha ambatiſate ad ſacroſan-
 ctam ecclēſiā romanā videlicet ad beatiſſimū papā dñm
 Martinū quintū / et ad modernū ſimiliter ſanctiſſimū
 papā dñm Eugeniū quartū Similiter et ab ipſiſ tranſ-
 miſſe fuerūt multotiēſ ad noſ p̄ vniōne ecclēſiarū chriſti et multuſ la;

Sessio vicesimaquarta

bonibus cū multa diligentia vtrinq; factis / tamen ppter aliquas cir-
cūstantias tēporaneas nō peruenit ad finē tale bonū / et sanctū opus
vniōnis Post hec autē destinavit ad nos de hac ipsa re ambasiatores
suos sacra Synodus in Basilea cōgregata / sacrosanctas ecclesiā ro-
manā rēprensā; ppter qd̄ et nos ad eā destinauim⁹ videlicet familia
rem imperij mei Demetriū paleologū methotidē / z honorandissimū
in sacris monachis abbatē sacri monasterij sancti Demetrii isidorum
Et familiarē imperij mei Johannē la starij dissipatū / qui illic acceden-
tes ostenderūt in ipsam quedā necessario ab ea tractari in pparationē
et constitutionē vniuersalis et icumenici concilij in quo necesse est tra-
ctari et celebrari et p̄fici deo duce p̄dictā sanctā vniōnē; que quidez hec
ipsa Synodus Basiliēn. acceptauit et promisit illa adimplere vnde et
ambasiatores suos ad nos destinavit fratrem Johannē de ragusio ordi-
nis predicatorū p̄fessorē / et in sacra pagina magistrū Henricū men-
ger decretorū doctorem canonicū constantiēn. et Simonē feroñ. sacre
theologie baccariū canonicū aurelian. cū decreto ipsius generali in
quo de hīs cōtinebat̄ particulariter in capitulis / plecto itaq; tali de-
creto apud nos quedā ex hīs que cōtinebant̄ in eo nō placuerunt no-
bis vt in ipso facebāt̄ p̄hemū videlicet talis decreti et cap̄m i quo scri-
bebat̄ de modo reuersionis nostre a loco celebrandi cōcilij ad constā,
tinopolim si p̄mittente deo qd̄ absit nō fieret vniō ecclesiarū xp̄i in tali
Synodo / quia nō exprimebat̄ in eo de hoc determinate et manifeste.
P̄dicti autē ambasiatores videntes displicentiā et resistentiā nostrā nec
saliter rem ipsam posse habere progressum / concesserunt et promiserūt
curare in predictis videlicet qd̄ dicta sancta synodus dabit et exhibebit
nobis capitula in dicto decreto contenta cum p̄hemio modo et for-
ma quibus in litteris ipsoꝝ promissorij cōtinet̄ Et circa reuersio-
nem nostram de Synodo in constantinopolim in casu quo non seque-
retur dicta vniō qd̄ absit facere et adimplere put̄ habet̄ in forma sal-
uiconductus p̄dicti. Hīs itaq; sic progressis et inter nos cōcordatis
perierūt et ipsi ambasiatores vt promittam⁹ et nos absq; cōtradictio-
ne ire et accedere ad locū in quo celebrabit̄ deo cōcedente vtrūq; catho-
lica et icumenica synodus. Quiquidem locus esse debet vnus ex no-
minatis in decreto quicunq; ordinabit̄ per dictum sacrum concilium
Basiliēn. sicut in supradicto decreto ipsius sacri concilij continet̄ / etiā
q̄ exte debeamus / hinc a constantinopoli in Accedendo versus locū
celebrandi icumenici concilij a principio sequētis Junij Inditiōis des-
cēmequinse sicut conuentum est inter nos et ipsos ambasiatores sa-
cri concilij / et quia etiā ad maiorem cautelam et firmitatem horum
omnium petierūt fieri litteram Crisoboli imperij mei Imperium me-
um grato animo rationabili petitioni eozum annuens presens Criso-
bolium / largitur et concedit per quod acceptat determinat et promit-
tit / q̄ si dicta sacra Synodus Basiliēnsis remedium apposuerit in
b iij

Sessio vicesima quarta

predictis videlicet. Si predicta capitula in supradicto decreto contenta cum phemio in forma sicut hic per ambasiatores ipsius Synodi concordatum est nobis direxerit et compleverit oia in eiusdem capitulis scripta oportune similiter et fecerit saluū conductū cum capitulo de modo reuersionis nostre ad constantinopolim vt predictū. Reliqua etiā vt ambasiatores ipsius nobis pmiserunt / et nobiscū conuenerunt. Scribit et imperiū meū cum deo sine contradictione a constantinopoli secundū predictū tempus cum pstantissimo dño yemenico patriarcha constantinopolitano / et ceteris debentibus interesse / ad accedendū ad locū vbi celebrabit sanctū catholicū et yemenicū conciliū absq̄ impedimēto rationabili vero et manifestō. Etiā si bellū quod absit ab infidelibus foret et instaret civitati nostre constantinopolitane / et in robur et firmationē et cōseruationē immobilem suprascriptorū iurat imperiū meū per debitū mihi Juramentū tanq̄ christiano et fidei imperatori / et per orationem sancti mei dñi et imperatoris patris imperij mei famosissimi / et felicitis memorie / et per animā meā factū quod est super istis p̄sens Lisobolū imperij mei. In anno Sexmillesimononagētesimoquadringētesimoquarto in mēse nouēbris. Inditionis. xiiij. A natiuitate vero domini nostri Jesu christi M. cccc. xxxv. die. xxvi. mensis nouēbris.

Bulla plumbea dñi patriarche constantinopolitani missa sacro concilio Basiliē.

Quoniam destinate fuerūt ab humilitate nostra et potētissimo et sancto meo imperatore ambasiatores ad sacrosanctā ecclesiā romanā videlicet ad beatissimū papā dñm Martinū quartū. Et ad modernū similiter sanctū papā dñm Eugenium quartū. Similiter et ab ipsis transiisse fuerūt multo tētiens ad nos p̄uisione ecclesiarū xp̄i / et multis laboribus cum multa diligētia vtrinq̄ factis. Tamē p̄pter aliquas egrēuitas tēperancas nō puenit ad finē tale bonū / et sanctū opus vniōnis. Post hec autē destinauit ad nos de hac ipsa re ambasiatores suos sacra synodus in Basilea cōgregata sacrosanctā ecclesiā romanā representans. p̄pter quod nos nostros ad eādem destinauimus videlicet familiares potētissimi et sancti mei imperatoris in spiritu sancto dilectos filios nre humilitatis videlicet Demetriū paleologū methotidē / et honorandissimū in sacris monachis abbatē sacri monasterij sancti Demetrii isidorū / et Johannē lastarij dissipatū quō illuc accēdētes ostēderūt in ipsam quedā necessario ab ea tractari in p̄parationē et cōstitutionē vniuersalis et yemenici concilij in quo necesse est tractari et celebrari et perfici deo duce predictā sanctā vniōnem. Que quidē hec ipsa Synodus Basiliē. accepit et pmisit illa adimplere. Unde et ambasiatores suos ad nos destinauit fratrem Johannē de ragusio ordinis p̄dicatoꝝ p̄fessorē in sacra pagina magistrū Henricū mēnger decretoꝝ doctorē canonicū Cōstantinē. et Simonē freyonē. sacre theologie Baccalarū / et canonicū an

Sessio vicesimaquarta

relataneū. cum decreto ipsius generali in quo de his continebat̄ p̄tula,
viter in capitulis. Perlecto itaq; tali decreto apud nos quedā ex his q̄
continebant̄ in eo nō placuerūt nobis vt in ipso iacebant. p̄hemiu vide
licet talis decreti / z capitulū in quo scribebat̄ de modo reuersionis no
stre a loco celebrādi cōcilij ad p̄stantinopolim p̄mittente deo / qd absit
nō sferet vnio ecclesiarū xpi in tali synodo. Quia nō exprimebat̄ in eo
de hoc determinate z manifeste. Predicti autē ambasiatores vidētes
displacētā z resistētā nostrā / nec aliter rem ipam posse habere pro/
gressum. Concesserūt z p̄miserūt curare in p̄dictis videlz qd dicta san/
cta Synodus dabit z exhibebit nobis capitula in dicto decreto cōtē/
ta cum p̄hemio modo z forma quib; in litteris ipsoz p̄missorū cōti/
netur / et circa reuersionē nostrā de synodo ad p̄stantinopolim in casu
quo nō sequeret̄ dicta vnio qd absit facere / z adimplere. put habet̄ in
forma saluicōductus p̄dicti. Hīs itaq; sic p̄gressis / et inter nos cōcor/
datis p̄tulerūt / et ipsi ambasiatores vt z p̄mittamus z nos absq; con/
tradictiōe ire z accedere ad locū in quo celebrabit̄ deo p̄cedēte vtrinq;
catholica z ycuēnica synodus. Qui quidē locus esse debet vnus ex
nominatis in decreto quicūq; nominabit̄ per dictum sacrum conciliū
Basiliē. sicut in supradicto decreto ipsius sacri concilij continet̄. Etā
q̄ exte debeamus hinc a cōstantinopoli in accedēdo versus locum ce/
lebrādi ycuēnicū concilij a p̄ncipio sequētis Junij indictionis decē/
me quinte / sicut conuentū est inter nos z ipsos ambasiatores sacri cō/
cilij. Et quia etiā ad maiorē cautelam z firmitatē horum omnium p̄te/
runt fieri sigillū nostre humilitatis / humilitas nostra grato aio ratio/
nabili p̄titioni eorū annuens p̄sens sigillū per quod in spiritu sancto
disponit qd si dicta sacra Synodus Basiliē. remediū a posuerit in
p̄dictis videlicet si capitula in dicto decreto cōtēta cū p̄hemio in for/
ma sicut hic per ambasiatores ipsius Synodi concordatū est nobis
dixerit z compleuerit omnia in eisdem capitulis scripta oportune si/
militer et fecerit saluum conductū cum capitulo de modo reuersionis
nostre ad cōstantinopolim vt predictū. Reliqua etiā vt ambasiato/
res ipsius nobis p̄miserunt z nobiscum p̄uenerunt. Exhibuit humilitas
nostra cum potentissimo z sancto meo imperatore cum deo sine con/
tradictione a cōstantinopoli secundū predictū tempus et cum ceteris
debentibus interesse ad accedēdū ad locum vbi celebrabit̄ sanctum
catholicum et ycuēnicū conciliū absq; impedimento rationabili ve/
ro et manifesto etiā si bellum quod absit ab infidelibus foret z insta/
ret ciuitati nostre cōstantinopolitane z in robur et confirmationē su/
pradictorū. Factum est presens sigillum nostre humilitatis in mense
Flouembrii. Indictionis decimequarte. Anno ab adam seu mūdi cō/
stitutione. Sermissimononagesimoquadragintesimoquarto.
A natiuitate vero domini Millesimoquadringentesimotricefimo /
quinto.

Sessio vicesimaquarta

Bulla indulgentiarum remissionis omnium peccatorum
semel in vita et semel in morte.

Sacrolegittime congregata vniuersale ecclesia representas. Uniuersis christifidelibus salutem et omnipotentis dei benedictionem. **G**loria illa iocunditatis et leticie ad populum israeliticum olim de celo lapsa / eadem nunc per os huius sancte Synodi in auribus populi christiani insonans. **C**lamat consolamini consolamini popule meus dicit dominus deus vester / loquimini ad cor Iherusalem et aduocate eam quoniam completa est malicia eius et dimissa est iniquitas illius / merito consolari et letari te debes plebs christiana cum his nouissimis diebus tanta leticie causa offertur quam vix vnquam experta es vno enim eodemque tempore plenaria omnium peccatorum venia consequeris. **E**t fratres tuos quorum innumerabilis est multitudo qui quibusdam ferme annis a tuo consortio se segregatos tibi prime reuini speras. **Q**uamta erit ista iubilatio. **Q**uam suaue cordibus christianorum orietur gaudium cum primis homines deo / et ipsi inter se fraternam caritate conciliabunt / quas igitur christo nostro pro hac duplici leticia / qua nulla maior desiderari potest / gratias agemus quis domini misericordias ad plenum enarrabit / qui populum christianum varijs vndique calamitatibus hoc tempore afflictum tanta gaudij nouitate consolatur. **E**cce popule dei adest tibi annus iubilaeus annus remissionis omnium peccatorum / annus generalis vniuersae ecclesie. **P**roinde loquimini omnibus christifidelibus / qui in sancta habitant hierusalem peregrinante in terris ad cor eos consolando / et aduocare eos ad hanc duplicem leticiam. **Q**uonia malicia tam diuturni scismatis quod innumera ecclesie sancte dei mala inquit auxiliante domino vt confidimus cito complebitur et finem accipiet. **I**niquitas quoque peccatorum que huius scismatis et ire dei causa fuit diuina demerita remittet. **C**on surge ergo consurge induere fortitudinem tuam syon. **I**nduere vestimentis glorie tue hierusalem ciuitas sancta. **Q**ua fortis et gloriosa eris tunc mater ecclesie cum oes qui christum colunt ab occidente in orientem eodem fidei et charitatis vinculo unitos conspicias. **I**ngemisti hactenus nimio dolore afflictica / cum a seuerissimis Turcis et Sarracenis alijsque christiani nominis inimicis / et innumeras patereris iniurias. **F**acturas percutiones et obprobria et nemo te consolari poterat cum passim videres filios tuos ois sexus etatis et dignitatis in seruitute trahi / et quod seruitute detentus est plurimos ab vberibus tuis abstractos ad impium mahumeti cultum perducere. **N**on autem calamitatum quod aliud quam hoc diuturnum ac pestiferum scisma causa extitit. **S**ed diuino munere appropinquat iam tempus vt omni penitus extincto dissidio vniuersa sancta fiat. **Q**ue cum impleta fuerit atque hi magni populi occidentales et orientales fraternum sedus simul inierint nemo tunc fortitudini tue resistere poterit. **T**unc abiectis lugubribus consurgens regina ecclesia in vestitu deaurato circumdata

Sessio vicesimaquaria

varietate / et qui te olim psequentes conculcabat / pcedent coram te / et
venient ad te qui detrahēbāt tibi / et adorabūt vestigia pedum tuorum
O vos oēs qui christiano nom. necensimino expurgāsimini iam talia
audietes placidite manibus et iubilare xpo salutari nostro. Ecce nunc
tēpus acceptabile / ecce dies salutis / ecce tam pater misericordiarū / et
deus totius cōsolationis vīsitat nos in abundātia gratie et felicitatis /
assurgite et occurrite illi in humilitate spiritus in oratiōibz atqz elemo-
sinarū largitate / vt qui pro peccatis vestris iuste iratus / tam diu hoc
scilicet durare passus est / et multis psecutionū flagellis ab his qui in-
tus / et ab his qui foris sunt vos cedi pmisit. Hunc purgatis et emēda-
tis indulgens sanctā inter vos vnionē inspiret vnitisqz nō solum per di-
ta restaurat. Sed et vobis vestros subiciat inimicos audistis pcedem
solennes ambasiatores serenissimi imperatoris grecorū ac patriarche
constātinopolitani ab hac sancta Synodo accessitros Basileā adue-
nisse / et tandem deo ppicio cōcluisse nobiscū modū huius sancte vni-
onis pficiende assensu sanctissimi dñi Eugēnij pape accedente vt vide-
licet ad locū Synodi vniuersalis tam nostri qz sui archiepi et episco-
pi ipseqz imperator et patriarcha cōstātinopolitanus aliqz orientales
ecclesie patriarche accedat. Ut autē tantū opus certius firmaret Tres
nostros oratores postea cōstātinopolim destināvimus vt ab ipsis im-
peratore et patriarcha ratificationē eorū que hic sui concluderūt amba-
siatores obtinerēt Que omnia ipsi imperator et patriarcha iuxta nostri
decreti capitula ratificari et approbari / et litteras latino Grecoqz
sermone scriptas / et eorū manibus subscriptas bullisqz aurea et plum-
bea munitas per vnum ex tribus nostris oratoribus ad nos nuper re-
uersum transmiserūt. Et cum ad ipam Synodū pprijs expensis tam-
pcul de partibus orientalibus greci pficisci nequeat opus fuit vt expē-
sas inueniēdo standoqz et redeundo necessarias / et quasdā alias p tui-
tione ciuitatis cōstātinopolitane ne imperatore absente a Turcis for-
sitan expugnari posset polliceremur. Et qz huiusmodi impense nō
nullis graues viderent. Nos tamē animaduertētes qz tus dei honoz
et pfectus ecclesie / qzta exaltatio fidei orthodoxe qzrum incrementū no-
minis christiani / quot miliū animarū salus / qznta qz utilitas et innu-
merabilia bona populo christiano hinc forent prouentura / nō solum
ipsas impensas / sed et psonas pprias fore exponēdas dignū esse iudi-
cauimus. Spem ponētes in dño cuius negotiū agit / et in charitate ac
deuotione fidelū / qui dum talia intellexerint subsidijs et auxilijs opor-
tunis nō deerūt. Si christus deus noster sanguinē suū toto p̄ciosiore
mūdo pro nostra redēptione effudit. Si eius vestigia securi apli atqz
alii sancti viri p salute primorū et incrementō fidei corpora sua libenter
morti obicerūt / qd nos facere oportet a quibz nō nisi caduca huius
di substantia effragant. Si reges et pncipes p recuperandis expugnādis
qz ciuitatibus et opidis multo ampliozem summā exponere soliti sūt.

Sessio vicesimaquarta

Si deniq; p agēdis facultatib; et vanitatib; seculi se et sua multis pe-
riculis hoies subijciunt / z vt exemplo vtamur saluatoris Quercus ali-
quis p̄ciosam margaritā cum inuenerit ipsam vendit oīa bona sua et
emit illā Nōne ecclesia dei et vniuersus ppl's christianus facere hanc
impensaz poterit et debebit Ex qua nihil terrenū nihil caducū / sed oīa
q̄ supra memorauim⁹ bona succedant Si vna dūtaxat aīa christo ca-
rior est q̄ totū mūdū aurū nos vbi milia miliū saluāda sunt auari aut
negligētes videbimur Cōsuevit aliquādo ecclesia ad liberādū de ma-
nibus infidelū terrā sanctā seu p debellandis hereticis indicere gene-
rale passagū cōuocareq; reges et principes et alios bellatores / vt ar-
mis ista pagerent necnō z p alijs iustis causis ab omnib; xpianis sub-
sidiū postulare / ad que vt p̄mptiores efficeret donis spiritualibus ple-
narie remissionis pctōrū inuitauit p̄fecto si veterū reuoluant / historie
nulla vnq; affuit causa iustior q̄ ista est / nec p qua christicole omnes
se et sua libentius exponere deberent / Hic eni nō solū ad recuperandā
terrā intendit sed etiā milia miliū animaz p quibus mediocre subsi-
diū petit Ande impense grācis p̄missis sine quibus tam sanctū opus
p̄fici nequit inuenti possint Quis igit p tanto vniuerse ecclesie bono /
p qz tanto sue anime merito portuinculā rerum suarū quas dono dei
obtinere denegare audebit / O felicē z p̄ciosam elemosinā que regnū ce-
lozum promerebitur / et que tantam fidei catholice vtilitatem dabit
O beatum illuz hominem quem dominus ad tam sanctū opus inspī-
rauerit / Hunc quidē sciat scriptum est In die mala liberabit domin⁹
Licet autem ex debito christiane p̄fessionis quisq; ad hoc scriū nego-
tiū pro viribus cōtribuere ac subuenire obnoxius sit Nihilominus ve-
eo libenti⁹ oēs faciant quo se hic et in futuro seculo peramplius remu-
nerādos fore intellexerint Decernit hec sancta Synodus vniuersam
ecclesiam representans sponsam christi affluenter aperire spirituales
thesauros quos ipse saluator ascendens in celum sibi reliquit Omni-
bus xp̄ifidelib; vtriusq; sexus qui ad hoc factū opus rātū cōtribuerint
q̄tū quisq; vna integra hebdomada p sue p̄fone ac familie si eā habu-
erit refectione exponit vel si de proprijs viueret exponeret Religiosis
quoq; pro quibus suis conuentus aut superior vel alius iuxta predi-
ctam rationem erogauerit omnū suozū peccatorū / de quibus corde
contriti et ore confessi fuerint auctoritate omnipotētis dei / et eius mi-
sericordia confisa illaz plenariam remissionē impartit semel in vita
et semel in mortis articulo quā ecclesia concedere solet omnibus cuncti-
bus romam tempore iubilei vel cruce signatis ad recuperationem ter-
re sancte tpe passagū generalis z in retributione iustozū salutis eterne
pollicetur augmentum Ita tamen qz per annum integrum si vixerint
singulis sextis ferijs impedimento cessante / Aut si dictis sextis ferijs
ex precepto ecclesie regulari obseruantia iniuncta penitentia voto vel
alias ieiunare teneantur vna alta die singularum septimanarum

Sessio vicesimaquarta

eiusdē anni qua ad ieiunandū nō sint astricti ieiunēt / aut ad iudiciū sui p̄fessoris i alta pietatē opa cōmūret. Ac etiā eadē die qua ieiunabūt vel vt p̄mittit ieiunare deberent. Si sint clerici septem psalmos vel missā. Si layci septē pater noster / ⁊ septies aue maria dicere sint astricti / vel alia pietatis opera iudicio sui cōfessoris agant. Quod si conuētus tales sint qui nihil in cōmuni possideāt / vel alie p̄sone victum vel ra mendicitate querētes / seu alias cōtribuere nō valētes ne huius spiritalis muneris sint expertes. Si vltra ieiunū vt p̄dicatur obseruandū singulis diebus vnius anni p̄dictos psalmos ⁊ missas si clerici. Si layci p̄dictas orationes cessante legitimo impedimēto eo modo quo supra exprimitur su p̄plendo dixerint / vel alia pietatis opera sui cōfessoris iudicio vt p̄mittit exerceuerint / ac pro felici huius negotij cōsumatione deum suppliciter exorauerint eandē plenariam remissionē cōsequant̄. Erogantibus autē ad idem opus q̄tum vna die pro se sineq; familie expensis vel si de p̄p̄ijs viueret exponeret septem annos / et totidē quadragenas de insignis sibi penitentis elargit̄. Et vt hi omnes ad huiusmodi indulgētie gratiā aptiores existant omnibus sacerdotibus secularibus ⁊ regularibus alias discretis quos in cōfessores pro huiusmodi cōsequēda indulgētia elegerint. Indulget vt cōfessionibus eorū auditis ipsos a quacūq; excommunicationis suspētionis et interdicti sententia a iure vel cōstitutione seu etiā non nominatim sed generaliter ab homine lata / et a quibuscūq; alijs / p̄pter q̄ etiam sedes apostolica merito esset cōsulenda imposta satisfactione his quoz interest ⁊ restitutione faciēda salutarē iniungant penitentia / et debite absolutionis in foro penitentiā dumtaxat in forma ecclesie beneficiū impendāt. Quā satisfactionē ac restitutionē si infra terminū a cōfessore statutū facere neglexerint huiusmodi indulgētia in nullo suffraget. Ac cū clericis sup irregularitate occulta alias quā ex bigamie vel homicidij voluntaria causa cōtracta dispēsent. Super voto vero pegrinationis seu abstinentie / aut alijs similibus que ipi fideles emisserint. Etiā si vltra maria aut alia loca seu lumina sanctorū Petri ⁊ Pauli ac iacobi apostolorū visitare voverint seu alias nō impletis dispensandi eisdem cōfessoribus etiā facultatē concedit. Ita tamē q̄ ipsi cum quibus taliter dispersari cōringet / expensas quas ad loca huiusmodi vel pro alijs votis impletis iuxta ipsorū cōfessorū taxationē fecissent ad hanc causam cōtribuant / ⁊ vt nulla cuiquā peccati rudi go remaneat. Vult ⁊ indulget hec sancta Synodus vt quicūq; ex vsurario vel nō debito questu seu q̄ literarūq; illicitate aut indebite aliquid p̄cepisset. Seu bona ablata aut queuis incerta possideat / si nō extant vel ignorant p̄sone / quibus faciēda esset restitutio aut res quascunq; tenēte cuiuscūq; status aut religionis existant in quozū detentione cōscientie eorum grauantur vel que detur ad pias causas per ecclesiā deberent exponit / huiusmodi res et bona seu valor. Necnō ⁊ qui arma vel alia p̄hibita infidelibus seu hereti-

Sessio vicesimaquarta

eis portauerit lucrum quod inde pceperit ad hoc opus iuxta suam z
sui confessoris conscientiam / et extimationem tradere teneant. Jubeat infra
per eadem sancta Synodus / vt habita huius decreti noticia omnes
dyoeciani in cathedralibus collegiatis et prochialibus in quibus eis
visum fuerit / ac etiam generales ordinu mendicantiu in cõuenialibus
ecclesijs eis subiectis / mor disponat quatenus verbu dei per p̄dicato-
res idoneos ad populũ annunciet p̄dictas indulgentias publicado / et
fideliter exhortado ad subsidium in tam p̄ssima causa imp̄dendũ qui-
bus p̄dicatoribus z p̄dicatione audientibus / ac etiam omnibz alijs qui cir-
ca p̄dictam extimatione subsidium aliquod vel auxiliuz in hac re dede-
rint / certũ dies de iniunctis penitentijs singulis vicibus in forma ecclē-
sie relaxat. Ne autẽ in colligendis ac cõseruandis pecunijs fraus aliqua
cõmittat. Ordinat sancta synodus q̄ in qualibet cathedrali in ciuita-
tibus. In opidis vero et malis locis in p̄ncipali ecclesia vnus cyppus
truncus vel capsula ponatur vbi tanq̄s in gazophylatio dñi / quilibet pe-
cunias erogadas / ac incerta ac ablata seu illicite q̄sita reponere pos-
sit z debeat. Quis sunt tres clauces / quarũ vnaz teneat Episcopus vel
cui voluerit ipse cõmittere pro quolibet trũco in omnibz locis ciuitatis
z dyoecibus capitulũ aliam in cathedrali p̄latus seu rector in p̄ncipa-
li. Tertiã timoratus aliquis virque ciuitas opidũ seu locus deputare
voluerit / qui diebus per eos statuendis talem cyppũ truncũ vel capsula
coram notario vel duabus fide dignis aperiãt p̄sonis / et pecunias ad
fidam manus deponant eas sine fraude diminutione vel cõtradictiõẽ
illi vel illis assignaturi / quas hec sacra Synodus ad hoc deputauerit
Q̄si in cãp̄stribus locis vel alibi periculũ seu detrimentũ in cõserua-
tione pecuniarũ per modum superius exp̄ssum verisimiliter timere /
dyoeciani vel ad colligendũ huiusmodi pecunias ab hoc cõalio depu-
tandũ put magis expediens visum fuerit vtiliter p̄uideant / quicunq̄
autẽ etiam si pontificali au regali p̄sulgeat dignitate fraudẽ furtum si-
ue rapinã circa p̄dictas pecunias / seu imp̄dimentũ ex p̄posito z mali-
ciose in hoc sanctissimo opere fecerit vltra indignatione omnipotentis
dei z reatum sup̄remi sacrilegij sententiã excomunicacionis incurrat / a
qua nisi prius plenaria facta restitutione z imp̄dimento sublato absol-
ui nõ possit. Cũt autẽ hec sancta synodus q̄ elapso biennio a die pre-
sentis decreti p̄dicte indulgentie ac facultates nemini cõcedi valeant p̄se-
ter q̄s in mortis articulo / quo ad illos qui infra biennium vt sup̄radi-
ctum est cõtr̄buerint. Quodq̄ p̄sonis illis que sub spe huius gratie et
indulgentie aliquid cõmiserint in nullo huiusmodi gratia ac specialis
cõcessio suffragetur. Et quia difficile foret p̄sentes litteras singulis ex-
hibere. Decernit hec sancta synodus vt earũ transumpto manu publi-
ca auctoritate archiepiscopi in tota puincia / et ordinarij in sua dyoeci
pprio sigillo munito tanq̄s litteris originalibz plena fides in omnibus
adhibeat. Datum Basilee in sessione publica huius sc̄e synodi solat

Sessio vicesima quinta

niter celebrata in ecclesia maiori Basiliensi decimo octavo klava maij. anno a natiuitate dñi. Millesimo quadringentesimo tricesimo sexto.

¶ Sessio vicesima quinta de locis futuri et yemenici conatijs pro grecis.

Sacrosancta generalis synodus Basiliensi. in spiritu sancto legitime congregata vniuersale ecclesia representans. Ad perpetuam rei memoriam. Super hec sancta synodus inter varias sollicitudines quibus inscrutabilis diuine altitudinis providentia eam inuocatione sui spiritus paracliti ad excolendum dominici gregis agrum adunari operariq; dignata est interne mentis oculos more agricole puigilis reuolues et attente aspiciens q̄ descendere diutina occidentalis et orientalis ecclesiarum in eiusdem fidei professione diuisio in dei p̄stitit et durauit ecclesia delementissima eius bonitate apud que nihil est impossibile quicq; diuine postulantis affluenter dat et large spem suscipiens et fiducia ad procurandam inter ipsas ecclesias catholice fidei vnitatem sue diligentie curas tanto accuratius non parcendo laboribus vel impense adhibere decreuit / quanto ex hoc ad omnipotentis dei laudem et gloriam vberiorum animarum salutem maiusq; ipsius fidei incrementum prouenire cognouit. Lupiensq; propterea suffraganti spiritus sancti gratiam saluberrimum vnionis negotium aggredi et amplecti / ad illud ferrenissimum romeorum imperatorem et venerabilem patriarcham constantinopolitanum ceterosq; prelatos / et alium grecorum populum per diuersos oratores et litteras duxit inuitandos pariter et exhortandos. Qui quidem imperator et patriarcha et alij greci volente et eorum corda altissimo inflamante exhortatione huiusmodi alacribus animis suscipientes ipsumq; vnionis negotium aggredi sinceris affectibus perhibentes suos solennes oratores et nuncios sufficienti mandato. Bulla aurea et proprie manus subscriptione Imperatoris. Bullaq; plumbea patriarche predictorum munito suffultos feruentissimuz eorundem ad hanc fidei vnitatem zelum deuotissime explicantes / ad eandem sacrosanctam Synodum duxerunt destinandos. Cum quibus ipsa sancta synodus diuersis tractatibus et deliberationibus preuisis pro executione et consummatione felici tam salutaris operis nonnulla decreta et capitula ad hoc sumopere necessaria et vtilia superius inserta. Et dudum in certa sessione ipsius sancte Synodi in maiori ecclesia Basiliensi celebrata publicata animo concordie conclusit. Volensq; deinde hec sancta Synodus decreta et capitula huiusmodi visis et modis omnibus necessarijs et opportunis prosecui ac iuxta illa ad electionem loci futuri yemenico concilio in q̄ impator et patriarcha predicti alijq; greci conuenire possent et deberent celebrando mature procedere. Habensq; super his et